

SOSTEn kärkitavoite
9.12.2019

**Rakennetaan kasvua
investoimalla kaikkien
työllisyyteen**

SOSTE

Rakennetaan kasvua investoimalla kaikkien työllisyyteen

Nykytila ja kehittämiskohteet

Pitkään jatkunut työllisyyden kasvu on hidastumassa ja ensimmäistä kertaa vuosiin työttömien työnhakijoiden määrä on alkanut joillain alueilla kasvaa. Laajan työttömyyden eli työttömien työnhakijoiden ja palveluissa olleiden yhteismäärä oli lokakuun lopussa 348 800. Rakennetyöttömiä (pitkäaikaistyöttömät ja pitkäaikaistyöttömyyteen rinnastettavia) on edelleen noin 140 000. Pitkäaikaissairaiden ja vammaisten työttömien työnhakijoiden määrä on noin 30 000. Yli 50-vuotiaiden on yhä vaikeampi työllistyä ja vammaisten henkilöiden työllisyysaste on huomattavasti alhaisempi kuin ei-vammaisten.

Työelämän ulkopuolella olevista osatyökykyisistä ja vammaisista 65 000 haluaisi työskennellä. Pitkään jatkunut työllisyyden kasvu on hidastumassa ja ensimmäistä kertaa vuosiin työttömien työnhakijoiden määrä on alkanut joillain alueilla kasvaa. Kun Suomessa ollaan huolissaan sekä väestön kasvun että työllisyysasteen kasvun hidastumisesta, ovat investoinnit kaikkien työllistämiseksi tärkeimpiä kuin koskaan.

SOSTEn suositukset työllistymisen edistämiseksi:

- **Työvoimapalveluita ja palkkatukea on kehitettävä huomioimaan nykyistä paremmin yksilölliset tarpeet.**
 - Työvoimapalveluita on kehitettävä joustavammiksi sekä mahdollistamaan yksilölliset, tarvelähtöiset, palvelupolut.
 - Työvoimapalveluiden henkilöstön osaamista ja kykyä tunnistaa yksilölliset tarpeet on kehitettävä.
 - Työvoimapalveluiden henkilöstöresursseja on lisättävä henkilökohtaisen kohtaamisen mahdollistamiseksi.
 - Työkykykoordinaattoreiden määrää on lisättävä ja harkittava erityistyövoimaneuvojien palauttamista TE-toimistoihin.
 - Sosiaalityön asiantuntemus on otettava nykyistä laajemmin käyttöön.
 - Palvelujen koordinointiin ja palveluohjaukseen on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota myös työvoimapalveluissa.
 - Palkkatukea on oltava saatavissa tarvelähtöisesti ja työntekijän tilanteeseen joustavasti sovittaen.
 - Palkkatuen keston on määrädyttävä yksilön työllistymistarpeiden mukaan ja tuki voi olla myös pysyvä.
 - Palkkatuen saamisen mahdollisuuksia on lisättävä pitkäaikaistyöttömille ja osatyökykyisille.
 - Palkkatukimäärärahan käyttöön tarvitaan joustavuutta ja sen on otettava nykyistä paremmin huomioon alueelliset erilaisuudet.
 - Palkkatuen kokonaismäärärahaa on tarkasteltava hallituskauden aikana tarvelähtöisesti.
 - Mahdollisuus maksaa palkkatuki työnantajan sijaan työntekijälle erityisesti heikossa työmarkkinatilanteessa oleville on selvitettävä.
- **Järjestöjen roolia työllistäjinä ja työllistymisen tukijoina on vahvistettava.**
 - Kolmannen sektorin palkkatuen uudistaminen on tehtävä yhteistyössä asianosaisten järjestöjen kanssa.
 - Järjestöjen, säätiöiden, kunnallisten toimijoiden ja yhteiskunnallisten yritysten pitkäaikaistyöttömille, vammaisille, osatyökykyisille ja työmarkkinoiden ulkopuolella oleville

tuottamat eritasoiset palvelut on integroitava vahvemmin osaksi työvoimapalveluiden kokonaisuutta. Näiden toimijoiden resurssit on turvattava.

- Työvoimapalveluita järjestävien ja tuottavien tahojen on kehitettävä monitoimijaista, poikkihallinnollista ja verkostomaista työtettä.
- **Osatyökykyisten, vammaisten ja muiden vaikeasti työllistyvien työllistymistä edistäviä toimia on määrätietoisesti jatkettava.**
 - OTE-kärkihankkeessa kehitettyjä toimintamalleja on otettava käyttöön valtakunnallisesti.
 - OTE-kärkihankkeen suositusten perusteella on laadittava konkreettinen toimenpideohjelma yhteistyössä työmarkkinakeskusjärjestöjen ja sote- ja vammaisjärjestöjen kanssa osatyökykyisten työllistämisen edistämiseksi.
 - Kuntoutuskomitean suositusten toimeenpanoa on aktiivisesti edistettävä.
 - Työttömien pääsyä kuntoutukseen on tehostettava ja järjestettävä heille ennaltaehkäisevät terveystalvet.
 - Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön uudistuksia on edistettävä.
 - On selvitettävä laajasti eri keinoja, joilla työnantajat saadaan kantamaan suurempaa yhteiskuntavastuuta osatyökykyisen ja vammaisten henkilöiden työllistymisestä.
 - Työvoimapalveluja tarjoavien tulee panostaa työnantajayhteistyöhön erityisesti osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämässä.
 - Työhönvalmennusta on lisätä ja työkykykoordinaattoritoimintaa laajennettava.
 - Työn ja työpaikkojen muokkaamiseen kaikille sopivaksi on kiinnitettävä erityisesti huomiota.
- **Työllisyyden edistämisen lähtökohdaksi on otettava kokonaisvaltainen lähestyminen.**
 - Sosiaaliturvan kokonaisuudistus on aloitettava viipymättä.
 - Perusturvan tason korottamista on jatkettava kohti viitebudjettien määrittelemää kohtuullisen minimin tasoa. Toimeentulotuen tarvetta on vähennettävä pitkäjänteisesti.
 - Etuuksia ja ansiotuloja on sovittava yhteen nykyistä joustavammin. Tavoiteltavaa on, että etuudet vähenevät asteittain, kun työntekeo lisääntyy niin, että työn tekemisen lisääminen on mahdollisimman kannattavaa.
 - Järjestelmää on muutettava enemmän mahdollistavaksi ja vähemmän rankaisevaksi muun muassa työttömyysturvan karensseja lyhentämällä ja aktiivisuudesta palkitsemalla.
 - Työhyvinvointia, työajanjoustoja, osa-aikatöitä ja työnteon muotojen moninaistamista on määrätietoisesti edistettävä.
 - Asiakasmaksu-uudistuksessa on huomioitava, etteivät sosiaali- ja terveystalvetuiden asiakasmaksut saa muodostua työttömille palvelujen käytön esteeksi.
 - Kohtuuhintainen asuminen on turvattava koko maassa.

Lisätietoja:

Erityisasiantuntija Päivi Kiiskinen, paivi.kiiskinen@soste.fi, p. 0400 516018